

Rapport fra Radforsk besøk ved HUS, Bergen, mandag 08.09.2014

Presentasjon av Radforsk ved prof. Nils-Einar Kløw

Nils-Einar presenterte Radforsk sin bakgrunn, mål og handlingsplan. Som ledd i arbeidet med å styrke den radiologiske forskningen, har Radforsk plan om å besøke alle landets universitetssykehus. Radforsk avla et besøk ved Avdeling for radiologi og nukleærmedisin, OUS den 13.02.2014, og turen er nå kommet til Bergen.

Fra Radforsk møte: Nils-Einar Kløw (leder), Karen Rosendahl (nestleder), Turi Olene Dalaker, Mona-Elisabeth Revheim og Per Kristian Hol.

Møte med avd. dir. Aslak Aslaksen, kst. leder seksjon radiologi ved UiB Karen Rosendahl, forskningskoordinator radiologisk avd. Renate Grüner, instituttleder K1 UIB Nils Erik Gilhus og forskningsgruppelederne.

Aslak Aslaksen (radiolog, Avd.dir, Førsteam II, Inst for global helse og samfunnsmedisin): Radiologisk avdeling ved Haukeland sykehus omfatter radiologi og nukleærmedisin. Avdelingen har ca 270 ansatte, hvorav 17 LIS-leger, 48 overleger og 120 radiografer. 140 000 undersøkelser per år. Budsjettet i 2014 er ca 270 mill, og dertil egne inntekter på ca 73 mill.

Avdelingen tilrettelegger for forskning ved å ha forskningsmøter på 30 min. annenhver uke og arrangerer nasjonalt forskerkurs, begge organisert av universitetslinjen/instituttet (K1) i samarbeid med avdelingens forskningsutvalg. Avdelingen har en egen forskningsadministrasjon/forskningsutvalg ledet av avd. direktør, og med representanter fra alle yrkesgrupper. Avdelingen har noe intern forskningsfinansiering i form av såkornmidler/fordeling av midler fra oppdragsforskning via Innovest – ca kr 200 000 som fordeles to ganger i året av forskningsutvalget. Avdelingen har god infrastruktur med mye nytt utstyr.

Karen Rosendahl (radiolog, Prof. II): Seksjon for radiologi ved UiB (K1) ledes i 2014 av Karen Rosendahl (i prof. Jarle Rørviks permisjon). Seksjonen har en prof I stilling, og dertil 7 II-er-stillinger (3 prof II og 4 førsteamanuensis II). I tillegg er det to 0,2 univ. lektor-stillinger ved Haugesund og Stavanger og en 0,1 univ. lektor-stilling ved Førde. Ni andre ansatte ved radiologisk avdeling har bi- eller hovedstilling ved andre institutter ved UiB (institutt for global helse og samfunnsmedisin (1), institutt for fysikk og teknologi (1), kjemisk institutt (1) og institutt for biomedisin (5), institutt for biologisk og medisinsk psykologi (1)).

Det har vært argumentert med behov for mange universitetsstillinger i radiologi da undervisning i hvert radiologiske spesialområde bør utføres av en med akademisk stilling, dvs forskningsbasert undervisning. Seksjonen/instituttet veileder for tiden 4 PhD-kandidater i radiologi og 1 i radiografi. Totalt er det 14 kandidater om enten er ansatt eller veiledet herfra. Alle er finansiert gjennom søkte midler fra Helse Vest eller Universitetet. I tillegg veileder radiologer ved K1 ytterligere 6-8 PhD kandidater fra andre institutter, bl.a. NTNU, UiT, OUS, da både som hoved- og medveiledere. Ansatte ved Radiologisk avdeling som er tilknyttet andre institutter har også veilederfunksjoner.

Tolv av avdelingens 48 overleger (25%) har doktorgrad. Åtte av disse har tilknytning til UiB (K1) som professor eller førsteamanuensis. I 2013 disputerte en radiolog, ingen nukleærmedisinere. Avdelingen har hatt et stigende antall publikasjoner, mer enn 60 i 2013. I

halvparten av publikasjonene hadde avdelingen første eller siste forfatter. Tre nye forskergrupper er etablert: Bergen Paediatric Imaging Research Group (leder K. Rosendahl), Bergen Abdominal Imaging Research Group (leder J. Rørvik og I. Haldorsen) og Bergen Musculoskeletal Imaging Research Group (leder A. Espeland).

Renate Grüner (fysiker, Førsteaman. II, Institutt for fysikk og teknologi): Forskningsutvalget ledes av Renate Grüner, som rapporterer til avd. dir. Aslak Aslaksen. Hun har i tillegg en 60% sekretærstilling. Avdelingen administrerer og har utviklet diverse forskningsverktøy (Forskningsweb på GAT, forskningslogperm på lab etc). De har ansvar for all prosjektflyt gjennom avdelingen som inkluderer oppdragsforskning, egeninitiert forskning og forskning i regi av kliniske avdelinger og universitetet. Det arrangeres månedlige møter mellom avdelingsledelsen, ledelsen ved KI og lederne i forskningsgruppene.

Diskusjon - utfordringer

Samhandling mellom avdelingslinjen og universitetslinjen ble diskutert. I avdelingsledelsen sitter bl.a. seksjonslederne for MR (radiograf), CT (radiograf), generell radiografi (radiograf), legene (radiolog), intervensjon (radiolog) og kontorfunksjoner, men ingen representanter fra seksjon for radiologi ved instituttet (K1). Ingen av avdelingens kliniske seksjoner (som er organbasert) ledes av forskningsaktive radiologer og kun en seksjonsoverlege har tilknytning til K1. FoU rapporterer direkte til avdelingsleder. Rollefordeling i prioritering av forskning, f.eks fordeling av oppdragsforskning kontra egen-initiert forskning var uklar. Det månedlige møtet mellom avdelingsledelsen, FoU og lederne i forskningsgruppene ser ut til å være avdelingens potensielle arena for samhandling.

Avdelingen har en stor forskningsaktivitet med god bredde, mange publikasjoner og god ekstern finansiering av forskningen. Et interessant punkt ved HUS er fordelingen mellom intern/ekstern finansiert forskning. Alle stipendiater og postdoc bør ha ekstern finansiering. Instituttet ved UiB krever minimum 50% avsatt tid for å bli tatt opp i PhD-programmet. Avdelingens bidrag til forskningstid er en D-stilling som kan brukes på omgang. Ingen overleger har direkte avsatt tid til forskning, men åtte overleger har avsatt en dag per uke gjennom sin universitetstilknytning. Avdelingen har god utstyrsparke, men det avsettes ikke dag-tid til forskning ved eksisterende MR/CT-laboratorier for avdelingens egne forskere, men mange forskningsprosjekter blir gjennomført innenfor den daglige driften. En del prosjekter må gjennomføres på kveld og i helger med forskningsfinansiering av radiografer. Eksterne forskere (kardiologer, psykolog) har imidlertid avsatt tid for MR-forskning på dagtid gjennom større finansiering av utstyr og drift. Ved innkjøp av nye MR-skannere er det diskutert en delingsbrøk av dagtid mellom klinisk drift og forskning for avdelingens egne forskere/eksterne forskere.

Etablering av forskningsgrupper har, som mange andre steder, også vært et problem i Bergen. De har nå etablert tre nye grupper, som har sitt utspring i pågående forskningsaktivitet. Dette ser ut til å fungere bra.

Møte med PhD-kandidater og kolleger som har disputert senere år

Vi gjennomførte et lunsjmøte med 12 ansatte i avdelingen som var i et PhD-program eller har disputert de siste år. Fem var i et PhD-program (4 radiologer og en radiograf). Av de 7 som hadde disputert, hadde 3 av 5 radiologer en akademisk stilling (to i kombinert 50% post.doc-stillinger), to radiologer var LIS-leger, en fysiker var i fast stilling og en matematiker i en

post.doc-stilling. Det kom frem at en D-stilling ble benyttet på omgang om noen hadde behov for avsatt forskningstid. Radiologisk avdelingen finansierte ingen forskningsstillinger, men kunne bidra med midlertidig finansiering der andre finansieringskilder var brukt opp. Det finnes ingen ordinære D-stillinger. Forskningstid ble finansiert via tilsetting på universitetet og følgende avsatt tid i den kliniske hverdagen. Alle var avhengig av eksterne midler for å gjennomføre prosjektene. LIS med gjennomført PhD har ingen tid avsatt til forskning. Flere synes det var vanskelig å skaffe et kontor for å arbeide med forskning, men dette var noe uklart da to kontorer var avsatt til de som arbeidet med forskningsprosjekter.

Diskusjon - utfordringer

Karrieremulighetene etter gjennomført PhD synes god i et akademisk løp, noe mer tvilsomt i et klinisk løp. Det er innarbeidet gode rutiner på å søke eksterne post.doc.-midler og det er mange akademiske stillinger i avdelingen. Ved oppnådd akademisk stilling finansiert av universitetet, følger imidlertid ingen annum med. Det må søkes småforskningsmidler for drift. Det er kun en dag per uke som er fristilt til undervisning/forskning. Noen har på grunn av driftsforholdene ved avdelingen vansker med å ta ut denne ene dagen. Øvrige overleger og LIS-er som har disputert har ingen avsatt tid til videre forskning. Alle må bytte vakter hvis de skal på møte/kongress, også hvis de skal presentere forskningsresultater. En fysiker som disputerte i 2013 har en friere stilling enn radiologene og kan fortsette med forskning. Kontorsituasjonen for stipendiatene er pt. stort sett bra. Det er et eget stipendiatkontor. Et par overleger i PhD-program har 50% ekstern finansiering og 50% overlege-stilling, men har problemer med vakt-gjennomføring.

Møte med avdelingsledelsen og avdelingslederne

OPPSUMMERING

Avdelingen har mange ansatte med høy akademisk kompetanse. Mange er veiledere for PhD-kandidater ved egen avdeling, men også ved andre lokalisasjoner, og det er gode akademiske stillingsmuligheter.

Avdelingen har god forskningsaktivitet med mange publikasjoner. Særlig positivt at en høy andel (ca 50%) av publikasjonene har første eller siste forfatterskap fra egen avdeling. Avdelingen har en god ekstern finansiering av forskningsprosjektene. Mye av forskningen styres av universitetet og de ansatte der. Sykehusavdelingen bidrar gjennom et forskningsutvalg til koordinering og tilrettelegging av forskningen, med bl.a kontorer, en D-stilling og avsatt tid til forskning for de universitetsansatte.

Det er en sterk og god universitetslinje, men svakere akademisk nivå på sykehuslinjen. Samhandlingen mellom disse miljøene kan være et potensielt problem.